

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۶۲ روزهای سفید قاره سیاه

۶۳ خطر حسابی

۶۴ حوثی‌ها، حزب‌اللهی دیگر؟

۶۵ چینی که نمی‌شکند!

۶۵ مثلث روسیه

۷۱ آمریکای اوپاما

۷۲ قطر شگفتی آفرین

چشم‌انداز جهان در سال ۲۰۱۰

نوظهورها پیش می‌افتند

اروپا پیشی خواهد گرفت. آسیا، بدون در نظر گرفتن ژاپن، با رشد ۷/۱ درصدی، پیشرو رشد GDP جهان خواهد بود. در این راستا پیش‌بینی می‌شود رشد آمریکای لاتین، خاورمیانه و آفریقا در محدوده ۳ تا ۴ درصد باشد. کشورهای نوظهور اروپایی هم تنها ۱/۷ درصد رشد خواهند داشت.

پیش‌بینی ۴ در شرایطی که برخی بانک‌های مرکزی (به طور خاص استرالیا، اسرائیل و نروژ) افزایش نرخ بهره را در دستور کار خود قرار داده‌اند، بعید است بانک مرکزی اروپا، بانک انگلستان و بانک ژاپن پیش از سه ماهه سوم ۲۰۱۰ نرخ بهره خود را افزایش دهند. با این حال، برخی بانک‌های مرکزی آسیایی - به طور خاص بانک مرکزی هند و بانک مردم چین - ممکن است در سه ماهه نخست یا سه ماهه دوم این سال و زودتر از کشورهای آمریکا، انگلستان، ژاپن و اروپا دست به این کار بزنند.

پیش‌بینی ۵ محرک‌های مالی بزرگی که از سوی برخی کشورها به خصوص آمریکا و چین اعمال شده‌اند،

ده پیش‌بینی مهم در مورد اقتصاد جهان در سال جاری میلادی، توسط مؤسسه IHS

آمریکایی تأثیرگذار خواهد بود، نرخ بالای بیکاری است که در سه ماهه نخست سال ۲۰۱۰ به حدود ۱۰/۵ درصد افزایش خواهد یافت.

پیش‌بینی ۲ طی رکود شدید اقتصادی اخیر، اروپا و ژاپن بیش از آمریکا آسیب دیده‌اند و در نتیجه با بهبود نسبتاً کمتری مواجه خواهند شد. رشد اقتصاد کشورهای حوزه یورو و بریتانیا در سال ۲۰۱۰ به ترتیب ۰/۹ و ۰/۸ درصد و رشد GDP ژاپن ۱/۴ درصد خواهد بود. به علاوه، برخی اقتصادهای اروپایی غربی - از جمله ایسلند، ایرلند و اسپانیا - در پی پس‌لرزه‌های ناشی از حباب مسکن و زیان‌های وارده از بحران اقتصادی، همچنان با رکود دست و پنجه نرم خواهند کرد.

پیش‌بینی ۳ رشد اقتصادی در کلیه مناطق نوظهور جهان - به ویژه آسیا - در سال ۲۰۱۰ از وضعیت مناسبی برخوردار خواهد بود که البته احتمالاً این رشد، اقتصادهای نوظهور اروپا را شامل نمی‌شود. رشد اقتصادی در این مناطق به حلی خواهد بود که از حوزه کشورهای آمریکا، ژاپن و

مؤسسه IHS Global Insight با استناد به نظرات کارشناسان و بهره‌گیری از مدل‌ها، آمارها و نرم‌افزارهای اقتصادی و آماری در یک چارچوب تحلیلی، اطلاعات اقتصادی و مالی جامعی را در مورد کشورها، مناطق و صنایع ارائه می‌دهد تا از این طریق به برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در این زمینه کمک کند. بر اساس ۱۰ پیش‌بینی مهم این مؤسسه، محصول ناخالص داخلی (GDP) جهانی در سال ۲۰۱۰ تنها ۲/۸ درصد رشد خواهد کرد که این رقم، البته نسبت به رشد ۲ درصدی سال ۲۰۰۹ شرایط بهتری را نوید می‌دهد. همچنین بیشتر بازارهای نوظهور، به ویژه در آسیا، در سال ۲۰۱۰ از اقتصادهای توسعه‌یافته پیشی خواهند گرفت. بازگشت رونق به اقتصاد آمریکا نیز روند کندی را طی خواهد کرد و البته شرایط در اروپا و ژاپن بدتر خواهد بود. این ۱۰ پیش‌بینی به طور خلاصه مرور می‌شوند:

پیش‌بینی ۱ IHS انتظار دارد رشد آمریکا برای بخش اعظمی از سال ۲۰۱۰ در محدوده ۲ تا ۲/۵ درصد باقی بماند. بر این اساس و در شرایطی که انتظار می‌رود در بخش مسکن و هزینه‌های سرمایه‌ای، پیشرفت‌های قابل توجهی حاصل شود و هزینه مصرف‌کننده تنها ۱/۸ درصد افزایش یابد، رشد بیشتر GDP غیرممکن خواهد بود. همچنین مهمترین عاملی که بر مخارج خانوارهای

چشم‌انداز ۲۰۱۰ قاره آمریکا

کشور	رشد اقتصادی (درصد)	محصول ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	تورم (درصد)	جمعیت (میلیون نفر)	محصول سرانه (دلار)
آمریکا	۲/۴	۱۴,۸۴۰	۱/۰	۳۰۹/۶	۴۷,۹۲۰
کانادا	۲/۰	۱,۴۷۸	۱/۴	۳۴/۰	۴۳,۴۵۰
مکزیک	۳/۰	۸۸۷	۳/۳	۱۱۲/۵	۷,۸۹۰
آرژانتین	۱/۴	۲۹۳	۸/۳	۴۰/۵	۷,۲۳۰
ونزوئلا	-۳/۴	۳۳۳	۳۱/۴	۲۸/۶	۱۱,۶۶۰
برزیل	۳/۸	۱,۶۶۹	۴/۰	۱۹۶/۸	۸,۴۸۰
اکوادور	۲/۳	۵۶	۵/۰	۱۴/۲	۳,۹۶۰

استخراج: «اقتصاد ایران» از اکونومیست

روزهای سفیدقاره سیاه

آفریقا در مسیر توسعه

جنوب صحرای آفریقا منطقه مهمی از نظر صادرات کالاهای مصرفی اصلی به شمار می‌رود، بنابراین کاهش قیمت مواد اولیه در سال ۲۰۰۹، کاهش حجم صادرات و کاهش درآمدهای حاصل از توریسم در این سال، درآمد و مصرف خصوصی را در این منطقه با کاهش شدیدی مواجه ساخت. به علاوه، سیر نزولی رشد در کشورهای مختلف منطقه متفاوت بوده که در این میان، کشورهای صادرکننده نفت، نسبت به کشورهای کم درآمد و فقیر آسیب بیشتری دیده‌اند. این امر طبیعتاً به دلیل کاهش قابل توجه قیمت نفت و در نتیجه بدتر شدن تراز حساب جاری این کشورها بوده است.

در این میان، به نظر می‌رسد اقتصاد نیجریه که دومین اقتصاد بزرگ منطقه به شمار می‌رود، به خوبی توانسته با بحران کنار بیاید. با وجود کاهش قیمت نفت و متوقف شدن تولید آن در این کشور، محصول ناخالص داخلی در سه ماهه نخست ۲۰۰۹ با رشد ۴/۵ درصدی و در سه ماهه دوم با رشد ۷/۲ درصدی رویه‌رو شد.

عملکرد رشد در سال گذشته میلادی در غرب و جنوب آفریقا هم بهتر بوده است. اقتصادهای مهم منطقه بهبود یافته‌اند و اقتصادهای رو به بهبود همانند بوركینافاسو، مالی، سنگال و تانزانیا به پیشرفت‌های نسبتاً مهمی رسیده‌اند. در ساحل عاج، کاهش تنش‌های سیاسی، رشد بیش از ۳ درصد در سال ۲۰۰۹ را برای این کشور به ارمغان آورده است. اما رشد آفریقای مرکزی، به علت عملکرد ضعیف در بخش نفت کشورهای هم‌چون کامرون و گابن، ضعیف بوده است.

با توجه به چشم‌انداز نسبتاً مثبتی که برای اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۰ پیش‌بینی شده است، اقتصاد منطقه جنوب صحرای آفریقا، بدون در نظر گرفتن آفریقای جنوبی به ترتیب معادل، ۴/۸ و ۵/۶ درصد در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ رشد خواهد کرد. اقتصاد آفریقای جنوبی در سال ۲۰۱۰ با رشد ۲ درصدی رویه‌رو می‌شود. رشد محصول ناخالص داخلی سرانه نیز در منطقه جنوب صحرا ۱/۹ درصد در سال ۲۰۱۰ و ۲/۷ درصد در سال ۲۰۱۱ خواهد بود.

به علاوه، تقاضای خصوصی در سال ۲۰۱۰ تنها ۳/۲ درصد رشد خواهد کرد که این امر به واسطه شورایی است که از صادرات و تقاضای خارجی مناسب بهره می‌برند. در ضمن کشورهای صادرکننده نفت از جمله آنگولا بیشترین جهش را در مقابل عملکرد ضعیف سال گذشته خود خواهند داشت.

برخی از اقتصادهای بزرگ به رشد ناشی از صادرات (به عنوان مثال آلمان، چین و دیگر کشورهای آسیایی) می‌تواند عامل دیگری در این زمینه باشد.

پیش‌بینی ۹) با فرض چشم‌انداز بهتر برای اقتصاد آمریکا در مقایسه با اروپا و ژاپن، انتظار فروش بیش از حد دلار وجود دارد. این بدین معنی است که دلار در ماه‌های آینده افزایش ارزش چندانی نخواهد داشت. به هر حال، با توجه به این که پیشرفت‌های به وجود آمده در کاهش علم توازن‌های جهانی موقتی بوده است، فشارهای کاهش بر دلار همچنان ادامه خواهند یافت. این حرکت کاهش به احتمال زیاد در مقابل ارز بازارهای نوظهور - به دلیل چشم‌انداز رشد قوی‌تر اقتصاد این کشورها - بزرگتر خواهد بود.

صحت از بسته محرک دوم به میان آمده است، بودجه کافی برای حرکتی بیش از یک تلاش نمادین به منظور کاهش اثرات مخرب بیکاری وجود ندارد.

پیش‌بینی ۶) با وجود سرعت بسیار کند بهبود شرایط اقتصادی، میزان افزایش شدید قیمت کالاها که اخیراً به وجود آمده، نمی‌تواند توجیه‌پذیر باشد.

پیش‌بینی ۱۰) احتمال بروز رکود نوسانی (W شکل) در سال ۲۰۱۰ بسیار زیاد است که هر عاملی می‌تواند آن را به وجود آورد. سیاست‌های پولی و مالی سختگیرانه و ناپهنگام، کاهش قابل توجه هزینه مصرف‌کننده به علت افزایش بیکاری، افزایش شدید قیمت نفت و ثابت ماندن آن - به دلیل کاهش عرضه - و ورشکستگی تعدادی از مؤسسات مالی، بخشی از این عوامل هستند. نکته نگران‌کننده آن است که شاید ترکیب این عوامل، رشد اقتصاد جهانی را بار دیگر به محدوده منفی سوق دهد. ■

شاید بتوان علت برخی از این افزایش‌ها را به فعالیت سرمایه‌گذاران نسبت داد. اگر چنین باشد، IHS پیش‌بینی می‌کند که قیمت نفت و دیگر کالاهای اولیه در ماه‌های آینده کاهش یابد. انتظار می‌رود در فصل بهار، قیمت نفت از سطوح فعلی (محدوده بشکه‌های ۷۵ تا ۸۰ دلار) به حدود ۶۵ دلار سقوط کند.

پیش‌بینی ۷) در اکثر نقاط جهان، تورم قابل کنترل خواهد بود، ولی افزایش نرخ بیکاری معنی بزرگ در برابر افزایش دستمزدها ایجاد خواهد کرد. فشارهای تورمی تنها در کشورهایی که به سرعت در حال رشد هستند - بیشتر در آسیا - و همچنین آنهایی که نرخ ارز خود را بر اساس دلار تعیین می‌کنند، ایجاد خواهد شد.

پیش‌بینی ۸) رکود اقتصادی آمریکا، عاملی کلیدی در کاهش کسری حساب جاری بود، چرا که در پی وقوع بحران، حجم مخارج در مقایسه با درآمدهای آمریکا به نسبت بیشتری کاهش یافت، به گونه‌ای که این کسری از حدود ۷۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ به ۴۵۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۹ تنزل پیدا کرد. IHS پیش‌بینی می‌کند این کسری در سال ۲۰۱۰ حدود ۹۰ میلیارد دلار افزایش یابد. بخشی از این افزایش به این دلیل است که اقتصاد آمریکا سریع‌تر از دیگر اقتصادهای پیشرفته به رشد می‌رسد. همچنین ادامه وابستگی

چشم‌انداز ۲۰۱۰ قاره اروپا

کشور	رشد اقتصادی (درصد)	محصول ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	تورم (درصد)	جمعیت (میلیون نفر)	تولید سرانه (دلار)
اتریش	۰/۸	۳۹۸	۰/۸	۸/۴	۴۷,۳۱۰
بلژیک	۰/۸	۴۵۵	۰/۰	۱۰/۶	۴۲,۸۴۰
فرانسه	۰/۹	۲,۷۲۱	۰/۹	۶۲/۹	۴۳,۲۵۰
ایتالیا	۰/۴	۲,۱۳۹	۰/۹	۵۸/۱	۳۶,۸۲۰
نروژ	۱/۴	۴۴۱	۱/۷	۴/۹	۹۰,۶۳۰
لهستان	۱/۹	۴۷۶	۲/۸	۳۸/۱	۱۲,۴۹۰
هلند	۰/۴	۸۱۴	۰/۲	۱۶/۵	۴۹,۲۵۰
روسیه	۲/۵	۱,۴۱۴	۹/۴	۱۴۱/۰	۱۰,۰۳۰
ترکیه	۰/۳	۶۸۷	۷/۰	۷۳/۳	۹,۳۷۰
اسپانیا	-۰/۸	۱,۴۳۵	۰/۷	۴۵/۹	۳۱,۲۵۰
انگلستان	۰/۶	۲,۲۵۵	۲/۳	۶۲/۲	۳۶,۲۵۰
سوئیس	۰/۷	۴۷۳	۰/۴	۷/۸	۶۰,۶۹۰
اوکراین	۱/۰	۱۲۲	۱۲/۲	۴۵/۵	۲,۶۷۰
سوئد	۱/۳	۳۳۵	۱/۵	۹/۳	۴۶,۷۳۰

استخراج: «اقتصاد ایران» از اگونومیست